

'Αριθ. 12.

Σταυρούλα Ρουτα...άνυπατρη, 19 χρονών, από τή Μάνη· έχει χελώνια.

«Πέντε χρόνια είναι από τότες· ένα μου πρωτο-βγήκε εδώ στο λαιμό· δεν ήταν ούτε σά λούπινο· τόλγα τής μητέρας μου και μου έλεγε : είναι ε-λιά, λεί· ελιά, τής λεί, δεν είναι· και λέγαμε· πώς θα περάση· άλλ' αυτό δεν πέρασε· σιγά, σι-γά, μεγάλωσε, έγινε πολύ μεγάλο· ώστε πού ξεπε-τσιαζότανε κ' έσπασε· έρχότανε και κοκκίνιζε και ξεπετσιαζότανε και με το ξουράφι τ' ανοίγαμε· έ-πειτα από τούτο τ' πρώτο βγήκαν τούτα τ' δυό, ένα από δω και τ' άλλο από κάτω· επέρασε ένας χρόνος και μου βγήκανε· από τούτα τ' δυό βγήκε ύστερα τούτο το μεγάλο πέτσι τή Λαμπρή και τ' άλλο αποκατίνε. Και τ' άλλο ύστερα μοναχή μου τ' έ-νοιγα· αλλά πώς γινότανε !... νά, ήταν έσπρω κα-τάσπρω και κατόπι έρχόταν και κοκκίνιζε· κι αφού κοκκίνιζε έρχόταν και ξεπετσιαζότανε ή φλυδίτσα και το δέρμα λείφτηκε· κ' ύστερα μοναχή μου τ' έ-νοιγα εύκολα· έκανα ένα καλαμάκι σουβλερό και τ' τρούπαγα· κ' έβγαине από μέσα έμπυο έτσι πηχτό· κατόπι έβγαίναν κομμάτια, κομμάτια, τόσα δά, σαν τυρί· κι από αρχίζανε και βγαίνανε ύστερα κόκκινα κι άσπρα, έτσι μαζί, κρυσώπα. Από κεί μου φά-νηκε εδώ στην άριστερή πάντα ένας σφάχτης· νά, μου πονάει ακόμα αυτός. Και ή τάξη μου με παραρ-ρίγνει· δι' μόρχεται ταχτικά· άμα βγούμε τούτα δυό, με παραρρίγνει· ένα δυό φεγγάρια μ' έχει άφήσει τώρα, μόλις μου φανερωθήκανε τούτα δυό, από τή σαρακοστή και δώθε. Και μία άδυναμία, κοψοπο-διασμάρα, δι' μπορώ νάνέβω σ' άνήφρι. Τίποτις έλ-λο· ε! και όρεξη μέτρια».

Έβγάλθηκαν τρεις χελωνιασμένες ελιές, δυό, από τή δεξιά τραχηλική και μία από τήν άπανω-κλειδική μεριά στις 14 Μαρτίου· και ή άρρωστη έ-φυγε γιατρεμένη στις 21 του ίδιου.

'Αριθ. 13.

Άγγελική Παρ..... παντρεμένη, 21 χρονών περέτρια, από τήν Κεφαλληνία· έχει διπλή βουβο-νοκήλη.

«Εγώ ήμουνα σέ σπίτι περέτρια κ' έπαιρνα ένα παιδάκι άγκαλιά, δυό, τριώ χρονών και το πήγα-να στο βασιλικό μπαζέ, κι από κεί μου φάνηκε. Πρώτα μου φάνηκε μία καούρα, πρώτα-πρώτα· μία καούρα κ' ένας πόνος σά νά με καίει μία φωτιά δε-ξιά στο ξυγκάκι· και το πήρα άψήφιστα ξέρετε, ύστερα έφυγα άπ' αυτό το σπίτι και πήγα άλλου, κι άνέβαζα λόκληρα ρούχα από σκάλα σιδερένια στενή· εκεί μ' αποφάνηκε· βγήκε πρώτα-πρώτα σά μία μουζέλα· τόσο παρηρησιάστηκε· έπειτα, λίγο-λί-γο λίγο-λίγο, μεγάλωνε· νομίσαμε, πρώτα-πρώτα, ότι είναι ελιά· πήγα ρώτησα ένα γιατρό και μουπε· λεί· είναι ή ελιά· ύστερα επαντρεύτηκα· κεί πού παν-τρεύτηκα μόνον το ένα μέρος είχε σά μία μουζέλα. Ο άντρας μου είχε πάει σέ γυναίκες· κ' είχε πάρη πάθος όταν ήταν νέος· έπειδής έπινε κρυσί τούχε μέσα κλείση και το πήρα κ' εγώ· άπ' αυτό μου ήρθε αί-μορραγία, πού κράτησε ίσια μ' είκοσι μέρες· και πόνους είχα πού μου έσφιγγαν τήν καρδιά· κάπου τέσσερους μήνους στη σειρά αυτή ή δουλειά· κ' έρ-χόμουνα εδώ κ' έκανα πλύσεις· κ' είχα τότες άπ'

τόνα μέρος ακόμα· λείω στο γιατρό, λείω· κύρ για-τρέ, τί έχω· λεί· παιδί μου, λεί· είναι αυτό κή-λη· κάνε έγχείριση, λεί· κ' εγώ έφοβόμουνα και δέν ήθελα. Τότες, είχα και τή μητέρα μου άρρωστη εδώ στο Νοσοκομείο· έρχόμουνα και τήν έβλεπα· και έ-πειδής ή άντρας μου μ' είχε κλέψη, μ' είχε κλέψη, δι' με πήρε με τήν άδεια της, δι' μου είχε δώση όλα τ' πράγματα· τότες λοιπόν μου έδωσε τ' κλειδιά από το σπίτι της· κι όπως πήγα μέσα στα χιό-νια, ... ήταν χειμώνας κ' είχε χιόνι..., όπως πή-γαίνα, σύρε έλα, σπύτι της, δρόμο έκανα και σή-κωνα βάρη κιόλας, μου αποφάνηκε και τ' άλλο· είχα κι αυτά τ' άλλα, αίμορραγία και τέτοια, και μ' ά-ποφάνηκε· ύστερα τέλειωσε· τί άλλο· τίποτε άλλο. Τούτο τόχω τώρα ένα χρόνο και τ' άλλο τούχα προ-τινώτερα κανένα χρόνο, δυό χρόνια τώρα· τώρα λοι-πόν ήρθα νά κάνω έγχείριση».

Τής έγινε έγχείριση διπλή ριζική και στις δυό βουβωνοκήλες, στις 6 Μαρτίου φέτος και στις 22 Μαρτίου έφυγε γιατρεμένη.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ. 'Η τάξη μου...τάξη, περίοδο, καταμή-νια, έμμηνα, έχει τ' αρούα της.

Ρόγες ήμ'...και παρακίτω : πατέρας ήμ' = κ' οι Γιαν-νιώτες λένε ή πατέρας ήμ' και τής μάνας ήμ'.

Έχω πόνοι...και παρακίτω μεταχειρίζεται τόν τύπο τής όνομ. και στην αίτιατ. όπως συμβαίνει σέ πολλά μέρη τής Ελλάδας.

Από τ' απόχτησόν = τήν ήδικήν σύμψηση κι όλο τ' ά-πάνω χείλος του ήδικού κοκκάλου, το όποιον λένε κι ά-πλώς : χτένι· τήν ήδικήν σύμψηση, τή λένε και προσκέφα-λο ίδιως στους άντρες.

Χελώνια...χοιραδικά, χελωνίσσια, στρόφοι (Κρήτη).

Ελιές...άμυγδαλα, άμυγδαλάκια, γρομπούλια = λεί· τ' άγγιλια τ' τραχηλικά.

Άπανωκλειδική μεριά = όλη τήν άπανωκλειδική μεριά τή λεί· ή λαός μ' ένα όνομα σιδεροστή· έπειδής γίνεται εκεί τρίγωνο από το στεφανοκλειδοστικό μύ, το κόκκαλο τής σιδεροστής και το μπροστινό χείλος του πλατιού ραχι-κού· αλλά το κόκκαλο τής σιδεροστής το λένε κι άπλώς κλειδί.

Βουβωνοκήλη = γάλασμα, κατέβασμα, βγήκε ή έπεσε το ξύγκι μου, σπάσιμο, μισέρωμα (Κρήτη), ξύγκι και ξυγκά-κι· λένε το περιτόνιο πού το λένε κυρίως πάντα κι άλλους και μόλις.

Δεξιά στο ξυγκάκι...τή βουβωνική μεριά τή λένε κυ-ρίως : φτενό, στενάδι, βελανίδα, ελιές (τά βουβωνικά γέ-γλια), βουβώνα, ζήλιο.

Μουζέλα = φουντούκι.

Προτινώτερα = στην Κεφαλληνία λένε κ' έπειτότερα.

(Από τήν κλινική Φωνή)

Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ο φίλος μας και συναγωνιστής Σωτήρης Σκέλης στεφανώθηκε, στο Παρίσι, στις 11 του Απριλίου, τήν κόρη του στρατηγού Δεκλέρ. Στόν ποιητικώτατο κι άγαπημένο μας φίλο εθ-νόμαστε δλόφυχα κάθε χαρά κ' εύτυχία.

— Η «Βετία» μπορούσε ν' άναγγείλει τους γάμους του Σκέλη δίχως νά μ' άναγουλιάσει πάλε με τ' ασχολογί-ματά της, περί μαλλιαρού και σκοτεινού ποιητή· ατού ή-παίου ή δοξα έράνη σκληρά εν 'Ελλάδι. Όταν άναγγέλνει κανείς γάμους, είναι κάπως εύλαθέστερος, άγκαλά και ή «Βετία» τέτια εύλάβεια δείχνει μοναχά όταν παντρεύουν-ται οι γαλαζομάστοι φίλοι της. Όλοι έμεις οι άλλοι, πού ζούμε έξω από τόν κύκλο του μαρκήσιου κ. Κύρου, ζούμε μοναχά για ν' άν τόνε διασκεδάσουμε.

— Ο κ. Σταματίου άσκημα έκαμε νά μ' άξιοτορήσει με τό νι και με τό εύγκι τό τί έπαθε στην Κέρκυρα, γιατί έτσι σήκωσε πολύ, παραπολύ, τή θέση του κ. Βάρη και μ' άπεισε πώς ή, τι έπαθε δίχως τότ' άπό τους Κορ-φιότες.

— Απορούμε πώς δι' βρέθηκε ένας με σπειρί μυαλό μέσα στην «Ακρόπολη» νά πει τού άγαθού παιδιού νά στα-ματήσει το δοκιμαστικό άνάγνωσμά του. Νά, φίλοι· μία φορά !

— Ο κ. Ράλλης βροντοφώνησε πάλι στο Μεσολόγγι και στο Άργίρι το περίφημο «Ήγγικεν ή ώρα καθ' ήν θά ζητηθώσιν εύθύναι παρά τών ίθυόντων τά της χώρας». Μπορούσε, ήρρούμε, ή κ. Ράλλης ν' άρτίσει μέσα στο ξύδι το περίφημο αυτό πολιτικό τουρσί, γιατί χρόνια τώρα όλο ήγγικεν ή ώρα και όλο ή ώρα αυτή βροσκαται μακριά.

— Οι περίφημοι Γιάπωνες τής Βουλής μας (Γούναρης, Πρωτοπαπαδάκης κλπ.) βαρεθήκανε, φαίνεται, το Γαπωνι-σμό πιά και ξαναγινέκανε Κινέζοι.

— Νά σ' άς πούμε τήν αλήθει· έμεις χαϊρόμαστε γι' αυ-τό γιατί έτσι θά σβήσει πιά και το περίφημο «οί Ίάπωνες τής Βουλής», πού δέν έλαγε τίποτα και πού μπορούσε έ-πιτέλους νά γενήσει φρεσάριας καμιά μέρα στην 'Ελλάδα, εν τήν έπαιρνε ή Γαπωνία στα σοβαρά τήν κοροϊδεία πού τής γινότανε.

— Ο «Νουμάς» στο Βόλο πουλιέται φύλλο φύλλο στο γραφείο του «Εργάτη» (Δρόμος Άγ. Νικολάου 13).

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΕΝΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΙΣΤΗΣ

Άγαπητέ Νουμά,

Στήν «Αλήθεια» τής περασμένης Κερικκής διαβάσα τή σαφή όμιλία του κ. Γ. Σωτηριάδη, πού έγινε στον «Παρνασσό» για το Μέναντρο και τήν αρχαία κωμωδία. Ο κ. Σωτηριάδης, είχα άκούσει, πώς είναι από τους μεγάλους δημοτικιστάδες, και μάλιστα έμαθα πώς αυτός εΐτανε και μέλος και στη μακαρίτισσα εταιρία τής «Εθνικής γλώσσας». Κα-ταλαβαίνεις πώς ή εκπληξή μου στάθηκε μεγάλη άμα είδα τόν κ. Σωτηριάδη νά βγάξη λόγους σέ τέτοιο γλωσσικό τόνο : «Ω ήλιε τής έλαρας παιδρό-τητος !»

Αφού ή κ. Σωτηριάδης είναι δημοτικιστής θά πη πώς ή γλώσσα πού μιλά δημόσια και γράφει, θά είναι δημοτική, και τότε του λόγου σου θά γρά-φεται στην καθαρεύουσα, αφού δέν άκολουθας τόν κ. Σωτηριάδη. Άλλη εξήγηση δι' βρίσκω και σέ παρα-καλώ νά με βγάλης άπ' αυτή τήν άπορία.

Δικός σου

ΝΕΟΣ ΜΕΝΑΝΤΡΟΣ

Σημ. του «Νουμά». Νά μ' άς βγάλης, παρακαλούμε, και ή άρεντιά σου υπό τέτοιους μπελάνδες ! Ο κ. Σ., καθώς και τόσοι πού φέρνουνται σάν και λόγου του, είναι δημοτικιστής δια γράφει τή Δημοτική κ' είναι καθαρευουσιάνος δια γράφει τήν καθαρεύουσα. Μήπως και τόσοι άλλοι δι' λέγουν-ται και δέν είναι δημοτικιστάδες κι όμως δέν έχουνε γρά-ψει μιτή λέξη στη Δημοτική ; Άς μ' άς κάνει κι άλλες τέ-τιες σοφές όμιλίες ή κ. Σ. κι άς τις κάνει και στην 'Ατ-τική ακόμα. Καιρός πιά ν' άρχινήσουμε νά προσέχουμε στην ούσία και νά μ' ά δίνουμε λεφτά τετακιστό για τέτια μικρολο-γήματα. Δέν μπορούμε νά παιτοζόμε άπό όλους νάνοι Παλα-μάδες και Φωκάδες.

ΔΟΓΚΙΧΩΤΙΣΜΟΙ

Φίλε Νουμά,

Είδα πώς ή εθνικός ήρωας κ. Σταμ. Σταματίου, πού άντραγάθησε τις προάλλες στην Κέρκυρα, σέ πήρε και σένα σόβρα στα ίθνη του ύβρεολόγιου πού δημοσιεύει μέρες τώρα στην «Ακρόπολη».

Και λοιπόν στην «Ακρόπολη» τής Πέμπτης (σελ. 1, στήλη 2) γράφει τάκ'όλουθ'α πού σου τ'ά

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου
Π. Α. ΚΟΥΤΣΑΛΕΞΗΣ